

МИНИСТЕРСТВО НА ФИНАНСИТЕ
НАЦИОНАЛНА АГЕНЦИЯ ЗА ПРИХОДИТЕ

1000 - София, бул. "Княз Дондуков" № 52

Телефон: (02) 98591, Факс: (02) 9870827

Изх. № 24-34-131

Дата: 08.07.2009 год.

ЗКПО, чл. 195;
ЗДДФЛ, чл. 37, ал.1.

ОТНОСНО: Практически проблеми при прилагането на чл. 37, ал. 1 от Закона за данъците върху доходите на физическите лица и чл. 195 от Закона за корпоративното подоходно облагане

В отговор на Ваше писмено запитване, препратено по компетентност в Дирекция „Данъчно-осигурителна методология“ в Централно управление на Националната агенция за приходите (вх. № 24-34-131/22.05.2009 г.), Ви уведомявам следното:

Видно от изложеното в запитването Ви, „.....“ АДСИЦ е публично дружество, създадено по реда и при условията на Закона за дружествата със специална инвестиционна цел и на Закона за публичното предлагане на ценни книжа (ЗППЦК), с предмет на дейност - секюритизация на вземания. Дружеството финансира дейността си със собствени средства и чрез емисии безналични корпоративни облигации, регистрирани в „.....“ АД и на „.....“ АД за публична търговия. Отношенията между емитентите на дългови ценни книжа и „.....“ АД във връзка с плащанията по облигационните заеми са регламентирани в Наредба № 8 от 12 ноември 2003 г. за Централния депозитар на ценни книжа (Обн. ДВ. бр. 108 от 2003 г... поел. изм. ДВ. бр. 95 от 2006 г.), издадена на основание § 16, ал. 1 от ПЗР във връзка с чл. 140 и чл. 1156, ал. 6 от ЗППЦК. Съгласно чл. 37 от наредбата, *Централният депозитар организира извършването на плащане на дивиденди, лихви, главници и други плащания чрез Системата за брутен сетълмент в реално време при Българска народна банка*. С оглед прилагането на цитираната разпоредба, между дружеството и Централния депозитар има сключени договори, уреждащи отношенията между страните във връзка с регистрацията на облигационните емисии, поддържане на актуален регистър на облигациите и извършване на плащания по облигационните емисии.

В запитването Ви са указани подробно действащите условия и процедури, при спазването на които дружеството няма обективната възможност да приложи разпоредбите на чл. 37, ал. 1 от Закона за данъците върху доходите на физическите лица (ЗДДФЛ) и на чл. 195 от Закона за корпоративното подоходно облагане (ЗКПО), в качеството си на данъчно задължено лице. Практически проблемът е решен, като в заявлението до Централния депозитар за плащане на лихви дружеството го упълномощава да удържи дължимия окончателен данък, при наличие в заявената книга на облигационерите, имащи право да получат лихвено плащане, на облигационери от съответната емисия, които са чуждестранни лица по смисъла на ЗДДФЛ и/или на

ЗКПО. В тези случаи Централният депозитар превежда удържания данък по посочена банкова сметка на дружеството.

Относно гореизложения проблем Ви уведомяваме, че доколкото същият би могъл да бъде отстранен чрез промени в нормативната уредба, иницирирането на такива промени не е в правомощията на Националната агенция за приходите.

Вторият практически проблем във връзка с прилагането на чл. 37, ал. 1 от ЗДДФЛ и чл. 195 от ЗКПО, който сте посочили в запитването, е установяването на статута на данъчно задължените лица. Проблемът е илюстриран с пример, в който Централният депозитар е удържал окончателен данък върху определената сума за лихвено плащане на гражданка на (с личен номер на чужденец и ЕГН), която има разрешение за постоянно пребиваване в Република България. Считаючи, че в конкретния случай не са спазени разпоредбите на ЗДДФЛ и данъкът е удържан неправомерно, молбата Ви е да окажем съдействие за възстановяването на данъка на лицето или по сметка на дружеството.

Относно втория изложен практически проблем изразяваме следното принципно становище:

Критериите за определянето на лицата като местни или чуждестранни по смисъла на ЗДДФЛ и ЗКПО са приложими само, когато в данъчна спогодба или в друг международен договор, ратифициран от Република България, обнародван и влязъл в сила, не се съдържат разпоредби, различни от разпоредбите на тези закони.

Така например, съгласно чл. 1, ал. 2 от Спогодбата между Народна република България и Кралство Белгия за избягване на двойното облагане с данъци на дохода и имуществата (СИДЦО), по смисъла на тази спогодба за местни лица се считат:

а) по отношение на Народна република България - физически лица, които са граждани на Народна република България, и юридически лица, които имат седалище в Народна република България или са регистрирани там;

б) по отношение на Кралство Белгия - физически лица, които са жители на Кралство Белгия, и юридически лица, чието място на делови и социални контакти, основно стопанско устройство или седалище на ръководство се намира в Кралство Белгия.

В чл. 1, ал. 3 и 4 от спогодбата е предвидено, че, *когато съгласно разпоредбите на ал. 2 едно физическо лице е местно лице на двете договарящи държави, то се счита за местно лице на държавата, с която има по-тесни лични и икономически връзки (център на жизнени интереси), а когато съгласно разпоредбите на ал. 2 едно нефизическо лице е местно лице на двете договарящи държави, то се счита за местно лице на държавата, в която се намира седалището на действителното му ръководство.*

В спогодбите за избягване на двойното данъчно облагане, по които Република България е страна, не са установени единни критерии за определяне на статута на данъчно задължените лица, поради което цитираните разпоредби на СИДДО с Кралство Белгия са само илюстрация на множеството обстоятелства, които трябва да се изследват както във Вашия пример, така и във всеки друг конкретен случай, за да се определи статутът на съответното лице за целите на данъчното облагане. В тази връзка с Данъчно-осигурителния процесуален кодекс (ДОПК) е уредена процедура по прилагане на данъчните облекчения за чуждестранни лица, предвидени във влезлите в сила СИДДО, в която е регламентирано, **че основанията за прилагане на СИДДО за доход от източник в нашата страната се удостоверяват от чуждестранното лице пред органите по приходите или пред платеща на доходите - когато платещът начислява на чуждестранното лице доходи от източник в страната с общ размер до 100 000 лв. годишно.**

Освен в случаите на СИДДО, определянето на статута на физическите лица е необходимо и при прилагането на разпоредбата на чл. 37, ал. 7 от ЗДДФЛ, по силата на която не се облагат с окончателен данък доходите по ал. 1, освободени от облагане по чл. 13 (в т. ч. лихвите и отстъпките от български държавни, общински и корпоративни облигации) и начислени/изплатени в полза на чуждестранни физически лица, установени за данъчни цели в държава - членка на Европейския съюз, или в друга държава - членка на Европейското икономическо пространство. Съгласно чл. 37, ал. 8 от ЗДДФЛ, **обстоятелствата по ал. 7 се удостоверяват пред платеща на дохода с документ, издаден от данъчната администрация на държавата, в която лицето е установено за данъчни цели, и декларация от лицето, придобило дохода, че са налице обстоятелствата по чл. 13 от същия закон.**

Видно от изложеното, основанията за ползване на данъчните облекчения, предвидени в СИДДО или във вътрешното ни законодателство, следва да се удостоверяват от лицето, придобило дохода.

В случаи на недължимо платени или събрани суми за данъци, както и суми, подлежащи на възстановяване съгласно данъчното законодателство, същите могат да бъдат прихванати или възстановени по реда на чл. 129 от ДОПК. Искането следва да бъде подадено от получателя на дохода. Възстановяване се извършва, когато са налице две условия - да е осъществено реално плащане на данъчни задължения в България и да се установи, че същите не са дължими. Искането за прихващане или възстановяване се разглежда, ако е подадено до изтичането на 5 години, считано от 1 януари на годината, следваща годината на възникване на основанието за възстановяване, освен ако в закон е предвидено друго. След постъпване на искането може да се възложи извършване на ревизия или проверка (чл. 129, ал. 2 от ДОПК).

ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР НА
НАЦИОНАЛНАТА АГЕНЦИЯ
ЗА ПРИХОДИТЕ:

/КРАСИМИР СТЕФАНОВ/